

Point Nemo en het drijvende eiland

Jean-Marie Blas de Roblès

Point Nemo en het drijvende eiland

Vertaald uit het Frans door Martine Woudt

Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

Voor Elaine

De vertaalster ontving voor deze vertaling een projectsubsidie van
het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Oorspronkelijke titel *L'Île du Point Némó*, Zulma, Parijs

© Zulma, 2014

© 2015 Nederlandse vertaling Martine Woudt / Nieuw Amsterdam Uitgevers

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Séverine Scaglia

Omslagillustraties Belordinaire

Foto auteur © Philippe Matsas

NUR 302

ISBN 978 90 468 1917 3

www.nieuwamsterdam.nl/jeanmarieblasderobles

‘Wij zijn allen op ons twintigste gestorven,
zonder het te hebben beseft.’

André Hardellet

I

Het mysterie van de drie kakkies

De Tigris rechts, nu onzichtbaar, links de woeste hoogten van het Araratgebergte; tussen die twee in leek de vlakte op een van goudglanzende loopkevers wemelende woestenij. Het was in Gaugamela, nog geen drie jaar na de honderdwaalfde olympiade. Darius had om en nabij de tweehonderdduizend infanteristen en dertigduizend cavaleristen opgesteld: Indiërs in hulptroepen, eenheden uit Bactrië onder leiding van hun respectieve satrapen, Scythen uit Azië, allen boogschutters te paard en bondgenoten van de Perzen, Ariërs, Phrataphernes met zijn Parthen, Meden, Armeniërs, Griekse huurlingen en niet te vergeten die uit Hyrcanië, Susa en Babylon; Mazaeus voerde het bevel over de soldaten uit Syrië, Oromobates over die van de oevers van de Rode Zee. Er waren ook vijftien olifanten en tweehonderd strijdwagens met zeisen, waarvoor de Koning der Koningen de omgeving waar de strijd moest plaatsvinden stenenvrij had laten maken.

Alexander sliep.

Op zijn bevel had het Macedonische leger – veertigduizend voetknechten en een kleine zevenduizend paarden – zich verspreid over een schuin opgestelde gevechtslinie. De falanx in het midden, op de flanken beschermd door de schildknapen van Nicanor, de bataljons van Perdiccas en die van Meleager, de Thessalische cavalerie van Parmenion op de linkervleugel en die van Philotas aan het andere uiteinde. De al hoog staande zon deed helmen en kurassen blinken, de schilden waren verblindend.

Alexander sliep nog steeds. Zijn strijdmakers hadden de grootste moeite hem wakker te maken, maar toen hij eenmaal op de been was, besteeg hij Bucephalus en voegde hij zich bij de rechtervleugel, aan het hoofd van de Macedonische cavaleristen.

Darius, in het midden van zijn elite-infanterie – tienduizend Onsterfelijken, van wie bekend was dat geen enkele tijdens de strijd zou sterven zonder onmiddellijk vervangen te worden –, gaf het bevel voor de aanval. Hij zette het gros van zijn cavalerie in tegen de linkervleugel van Alexander en liet strijdagens uitrukken om door de centrale falanx te breken. De Macedonische koning leek zich er niet druk om te maken. Hij voerde zijn cavaleristen mee naar rechts, alsof hij aan die kant om het front heen wilde trekken, wat in spiegelbeeld tot dezelfde beweging van de vijandelijke cavalerie leidde, maar met als gevolg dat die gescheiden werd van de rest van de troepen en dat het front verspreid raakte. Terwijl Parmenion de aanval van de Perzen te verduren kreeg, bereidden de falangisten zich voor op het treffen. Toen de strijdagens niet meer dan een meter of vijftig van hen verwijderd waren, opende deze haag van met lansen bewapende mannen zich in verscheidene doorgangen. Tegelijkertijd schalden de trompetten en begonnen alle infanteristen met hun zwaard op hun ijzeren schild te slaan. Door dat ongelofelijke kabaal schrokken de ingespannen paarden, sommige weigerden, waardoor de strijdagens over de kop sloegen, maar de andere stortten zich instinctief in de gangen die de soldaten hadden gevormd. Door de gelederen achter ze te sluiten, slokte de falanx ze op; daarna verteerde hij ze met lansstoten. Toch moeten we toegeven, zegt Diodorus, dat een paar aan deze verdediging ontsnapte strijdagens verschrikkelijke schade aanrichtten op de plaatsen waar ze aanvielen. De bladen van de zeisen en van het andere ijzerbeslag dat aan de wielen was bevestigd, waren zo scherp dat ze op heel verschillende manieren de dood veroorzaakten, door bij sommigen de arm met het schild er nog aan af te hakken, en bij anderen het hoofd, zo plotseling dat het nog steeds brulde als het op de grond lag. Verscheidene ongelukkigen werden doormidden gekliefd en stierven nog voor ze de klap hadden gevoeld.

Toen Alexander meende dat hij de Perzische cavalerie ver genoeg had meegevoerd, en terwijl die zich opmaakte om hem aan te vallen, liet hij zijn paarden plotseling omkeren, waardoor het korps slingerde, dat door zijn oprukkende beweging aan het oog was onttrokken, in beeld kwam. Terwijl hij de ruiters uit Bactrië door die vaardige strijders liet bekogelen, stortte hij zich in de bres en reed spoorlags naar het

centrum van het vijandelijke leger, recht op de Onsterfelijken af, die Darius beschermde. Een prachtige doorbraak! Een rode inktstreep tussen de alinea's van de slag! In het door de strijd opgeworpen zandstof maken duizenden mannen elkaar af in een afschuwelijk krijgsgewoel; Macedonische zwaarden en speren veroorzaken bloederige lichtflitsen, besmeuren de gele kleden waarop bloemen met lavendelkleurige stampers zijn geborduurd, splijten de schedels onder de hoofdkappen en doorklieven de wilgentenen schilden; de bijlen en kromme sabels dalen neer op de hoplieten, slaan de gekamde helmen in stukken en houwen, doden en verminken ononderbroken. Bevangen door eenzelfde razernij zetten de mannen elkaar het mes op de keel en bijten de paarden met opengereten buik elkaar in de neus. Stervend blijven naar voren strompelen, ze stikken bijna in roze schuim en struikelen, verstrikt in hun eigen ingewanden. Eén grote weeklacht lijkt op te klinken uit de stapels lijken en gewonden, wier lichamen de vaart van de aanvallers stuiten. Ook al herrijzen de Onsterfelijken steeds weer, ze worden niet snel genoeg vervangen om de Macedonische stortvloed uiteen te jagen. Maar opeens verspreiden ze zich, het Perzische centrum wordt doorbroken en Darius vlucht. Net als Alexander zijn bontgekleurde strijdswagen in het stof ziet verdwijnen, slaagt een boodschapper erin hem te bereiken: op de linkervleugel worden Parmenion en zijn Thessalische cavaleristen zwakker tegenover de Perzen; zonder versterking zullen ze het niet lang meer volhouden.

Dat moment koos Miss Sherrington om de heer des huizes aan zijn schouder te schudden.

‘Meneer, alstublieft, meneer Canterel...’

Martial Canterel lag op een bed dat voor veel geld uit een opiumkit in Hongkong was geïmporteerd. Het slagveld strekte zich uit op de vloer en bezette bijna het hele parketoppervlak: vijftientigduizend tinnen soldaatjes, die hij dagenlang aan het positioneren was geweest om dit cruciale moment na te spelen: zou Alexander achter Darius aan gaan, of Parmenion te hulp schieten?

‘Miss Sherrington?’ zei hij, met een matte blik omhoog. ‘Ik luister.’

‘U hebt bezoek,’ zei ze, en ze overhandigde hem een kaartje. ‘En als ik zo vrij mag zijn, u zou ermee moeten stoppen die viezigheid te roken. Dat is niet goed voor uw gezondheid.’

‘Het is een geneesmiddel, Miss Sherrington. Als u iets hebt aan te merken, moet u bij dokter Ménard zijn.’

Canterel wierp een blik op het kaartje en kwam direct overeind. ‘Bij de Heilige Kaars van Arras, Holmes! Holmes is hier, en u zegt niets! Waar wacht u op? Laat hem boven komen!’

Miss Sherrington hief haar ogen ten hemel, alsof ze met een gek van doen had. ‘Ik probeer u al tien minuten wakker te maken...’ En wijzend op de opiumdoos, die op het bed lag: ‘Ik neem uw geneesmiddel mee, of hebt u het nog nodig?’

‘U kunt afruimen, alstublieft, en uw sarcastische opmerkingen voor u houden.’

Martial Canterel was vijfenveertig jaar. Stelt u zich een smal gezicht voor, het haar strak naar achteren, opspringend aan beide kanten – het kapsel van een man die elke ochtend zijn kapper laat komen en hem als voorbeeld het portret van Lodewijk II van Beieren op achttienjarige leeftijd geeft –, grote, groene ogen met dermate zware wimpers dat hij wel van nature opgemaakt leek, een welgevormde neus, en tussen een snor in Franse stijl en een waaivormig plukje haar onder zijn onderlip een vlezig mondje, waarvan het pruilende verwarring schiep. Zijn snor was niet minder verontrustend: heel vol onder de neus golfde hij horizontaal uit tot ongebruikelijke proporties, alvorens op te krullen en daarna dun te worden als de snorharen van een roofdier. Canterel onderhield hem met maniakale zorg. Voeg daarbij een geklede jas met galons over een gilet van doorgestikte zijde, een wit overhemd met opstaande boord en een vlinderdas in de kleur van perigordtruffels, een pantalon van kasjmier en rijglaarzen van grijs beverbont, en u zult begrijpen dat de persoon die ons bezighoudt zijn dandyvoorkomen cultiveerde.

Canterel controleerde zijn kleding in de spiegel. Hij was net de boord van zijn overhemd aan het fatsoeneren toen Holmes binnenkwam, gevolgd door een onbekende met een donkere huid.

‘Dag, beste vriend!’ zei hij, terwijl hij met open armen op hem af liep. ‘Dus je laat me als een ordinaire loopjongen aan de deur staan, Martial?’

‘Stop, geen stap verder!’ zei Canterel ademloos.

‘Wat is er?’ vroeg Holmes ongerust, wankelend op één been.

‘Kijk voor je, *old chap*, je hebt bijna het eskadron van Clitus de Zwarte onder de voet gelopen!’

‘Sapristi!’ zei hij, toen hij de legers van tinnen soldaatjes zag die de vloer van de salon bedekten. ‘Ben je gek geworden, beste kerel? Wat is dit voor dwaasheid?’ Hij zette zijn knijpbril op en ging moeizaam op zijn hurken zitten om de zaak te bekijken. ‘Heel mooi. Schitterende collectie! Ik heb nog nooit zo’n complete verzameling gezien... Alexander en zijn makkers! De Onsterfelijken, Darius op zijn massief gouden strijdswagen!’

‘Het is maar doublé...’

‘Dat maakt niet uit, Canterel, het is werkelijk buitengewoon!’ Holmes kwam weer overeind om het hele tafereel te overzien, dacht na terwijl hij met zijn hand verplaatsingen deed en grijnsde. ‘Op het eerste gezicht lijkt het op de Slag bij Issos, maar iets op de linkervleugel klopt niet... Ik zou zeggen de Granicus, of... nee, natuurlijk! Het is Gaugamela, op het moment dat Darius de benen neemt als de Macedoniërs naar het centrum opdringen!’

‘Schitterend,’ zei de onbekende, ‘je kunt heel goed zien hoe slecht Parmenions troepen ervoor staan, en hoe Alexander de strijd nog kan verliezen...’

‘Met wie heb ik de eer?’ vroeg Canterel, bekoord door de scherpzinnigheid van deze opmerking.

‘Dit is Grimod, mijn majordomus,’ zei Holmes.

‘Aangenaam,’ zei Canterel, terwijl hij hem belangstellend de hand schudde. ‘Grimod?’

‘Grimod de La Reynière,’ ging Holmes verder, zichtbaar in verlegenheid gebracht. ‘Het is een lang verhaal, ik zal het je een dezer dagen uitleggen. Maar ik ben hier voor een belangrijker kwestie. Is het mogelijk om op een andere manier dan op één been te praten?’

‘Neem me niet kwalijk,’ zei Canterel. ‘Ik zal een geschiktere plek voor ons zoeken. Miss Sherrington,’ zei hij, terwijl hij voor hen uit liep naar een belendend vertrek, ‘thee voor mij en een Longmorn 72 voor onze gasten, alstublieft.’ Hij wendde zich tot Grimod: ‘Ik weet waar Shylock van houdt, maar u kunt ook thee krijgen als u daar de voorkeur aan geeft.’

‘Geen zorgen, Longmorn is uitstekend,’ zei Grimod met een kennerslachje.

Ze namen plaats in een kleine salon, waarvan de drie erkerramen uitzicht boden op de Atlantische Oceaan en alleen de scheidslijn lieten zien tussen het blauw van de lucht en dat van de zee, zoals vanaf het achterdek van een fregat.

‘Welnu,’ zei Canterel, ‘wat voert jullie naar Biarritz?’

Alvorens zijn gesprekspartner te laten antwoorden, is het goed om elk misverstand te zijnen aanzien weg te nemen. Hoewel hij dezelfde achternaam had als de illustere detective, had John Shylock Holmes van die familietak slechts een dubbelzinnige humor en een scherp inschattingsvermogen geërfd. Hij was conservator van de Bodleian Library in Oxford geweest en werkte nu bij Christie’s, op de afdeling restitutie; talenten en een adresboekje waardoor hij soms zijn medewerking aan de Lloyd’s mocht verlenen om over bepaalde netelige kwesties te onderhandelen. Het was een man van een jaar of zestig met een uitzonderlijk goed geheugen, die noch door zijn overmatige zwaarlijvigheid, noch door zijn grote liefde voor oude whisky werd belemmerd de wereld rond te reizen, op zoek naar een zeldzaam voorwerp. Een gewoonte die, zonder hem te verontschuldigen, zijn neiging verklaarde om pakken te dragen die hij allang had moeten weggooien. Kalend en met een krans van zwarte krullen, eerlijk gezegd té zwart om niet geleverd te zijn, grijzende bakkebaarden die tot zijn kin doorliepen, een dun, rond brilletje met getinte glazen op het puntje van zijn neus geklemd en een begin van couperose op zijn konen gaven hem, dat moeten we toegeven, een enigszins grotesk voorkomen.

Wat degene betreft die aan ons is voorgesteld als Grimod, volstaat het voor dit moment om te zeggen dat hij twee koppen boven iedereen uitstak. Een knappe kerel met de kleur van gebruineerd metaal, wiens kleding strak om zijn spieren spande zonder af te doen aan zijn elegantie: een gebroken wit kostuum en een zijden overhemd van Cavanagh, de Ierse kleermaker van de Champs-Élysées 26. Canterel had maar één blik nodig gehad om de herkomst ervan thuis te brengen. Toch detoneerden er twee dingen: het diepe litteken dat over de helft van zijn voorhoofd liep, op de haarlijn, en het feit dat hij het niet nodig had geacht de handschoen aan zijn rechterhand uit te trekken.

‘Heb je de *New Herald* van dit weekend gelezen?’ vroeg Holmes, terwijl hij een notitieboekje uit de zak van zijn colbert haalde.

‘Je weet best dat ik de kranten nooit lees...’

‘Iedereen kan veranderen, zelfs jij. Maar laten we het daar niet over hebben. Je hebt dus nog geen kennis genomen van dit opmerkelijke nieuwsbericht. Ik zal het voorlezen: “Afgelopen maandag heeft een wandelaar op het eiland Skye, in Schotland, tot zijn verbijstering een mensenvoet op het strand gevonden, vlak onder het scheenbeen afgehaakt; het lichaamsdeel, gemummificeerd door het zout, droeg nog een hoge sportschoen. Twee dagen later heeft de zee dertig kilometer naar het oosten, in het loch van Glen Schiel, een tweede, precies eendere mensenvoet op de kust geworpen. Gisteren, ten slotte, heeft de hond van Mrs. Glenfidich ten zuiden van Kyle of Lochalsh – dat wil zeggen op de punt van een gelijkzijdige driehoek met de twee eerdere plaatsen – zijn baasje een derde voet gebracht, die op eenzelfde wijze was afgehaakt en ook hetzelfde type schoen droeg. Afgezien van het feit dat dit soort macabere vondsten weinig voorkomen in een graafschap waar geen haaien of krokodillen zijn, is er al twee jaar geen enkele verdwijning bij de politie aangegeven.”’ Holmes pauzeerde even en stak een vinger op, om Canterels aandacht voor het vervolg te vragen. ‘Om dat wat de plaatselijke bewoners al “het mysterie van de drie kak-kies” noemen nog duisterder te maken, volstaat de opmerking dat het hier over drie rechtersvoeten gaat, die verschillende maten hadden maar hetzelfde model sportschoen droegen.’

‘Van welk merk?’ vroeg Canterel.

‘Anankè...’

‘Ik hoop niet dat jullie deze hele reis alleen maar hebben gemaakt om me dit te vertellen?’ Hij deed een kattentong in de koekjesdoper die Miss Sherrington naast zijn kopje had gelegd en doopte het geheel enige tellen in zijn thee. ‘Anankè, zeg je?’ herhaalde hij, terwijl hij het bevochtigde koekje naar zijn lippen bracht.

‘Ja,’ zei Holmes. ‘Het “noodlot”, de niet te veranderen “onvermijdelijkheid” van de Grieken.’

‘Behalve dat dat merk niet bestaat,’ ging Grimod verder, snuivend aan zijn glas whisky.

‘Maar het is wel de naam van de edelsteen die deze week in het hart van diezelfde driehoek is gestolen, in Eilean Donan Castle,’ voegde Holmes eraan toe.

‘Ter zake, Shylock, kom ter zake!’ wond Canterel zich op.

‘De Anankè,’ vervolgde Holmes, zonder zijn kalmte te verliezen, ‘is de grootste diamant op aarde die ooit uit een mijn is gehaald: achthonderd karaat toen hij eenmaal was geslepen, geschat op meer dan vijftien miljoen florijnen! Dit wonder was eigendom van Lady MacRae, weduwe van Lord Duncan MacRae, heer van Kintail, met andere woorden van een zekere mevrouw Chauchat, die als ik me niet vergis waarschijnlijk niet volledig uit je herinnering is verdwenen.’

‘Chauchat, Clawdia Chauchat?’ mompelde Canterel.

‘In eigen persoon,’ zei Holmes, en hij haalde een sigaar uit zijn gilet. ‘Samen met de verzekeringsmaatschappij, die voor een exorbitant bedrag gebruikmaakt van mijn diensten, heeft zij mij ingehuurd om die grote steen terug te vinden.’

Canterels gezicht was ineens versomberd. ‘Dat verandert de zaak natuurlijk,’ zei hij, terwijl hij met twee vingers zijn slapen masseerde. ‘Miss Sherrington, alstublieft, ik heb mijn geneesmiddel straks nodig...’

II

Vrij zicht op een arbeidstersachterwerk

Op dit punt van het verhaal stopt de stem, waarna er direct een achtergrondmuziekje uit de luidsprekers klinkt, van het soort dat in stallen de melkproductie verhoogt. Meneer Wang kijkt op zijn horloge en knikt over de punctualiteit van het optreden. Klokslag vijf uur, uitstekend gedaan. Geen slecht idee om die kerel in dienst te nemen, denkt hij, terwijl hij zijn manchetknopen vastmaakt. De wijsheid van spreekwoorden blijkt weer eens te kloppen: als je het hol van de tijger niet betreedt, hoe kun je dan hopen zijn welpen te pakken?

Wang-li Wong, ‘meneer Wang’, zoals hij zich graag laat noemen om te voorkomen dat de autochtonen zijn naam verhaspelen, is de Chinese directeur van B@bil Books, een fabriek voor de assemblage van eReaders in La Roque-Gageac, in de Périgord Noir. Het is een man in driedelig pak, inclusief stropdas en een witte boord met knopen, met een jeugdige vlassnor, ondanks zijn veertig jaar, en haar dat in korte, door de gel opgestijfde golven naar achteren is gekamd. De Aziatische dominantie in zijn trekken is niet erg opvallend. Meer dan op een Chinees lijkt hij op een modernistische Japanner uit de jaren zestig. Misschien komt dat door de ouderwetse vorm van zijn bril met schildpadmontuur.

Hij zit achter zijn bureau, in een designruimte die wordt opgeluisterd door een paar Aziatische antiquiteiten, waaronder een in verguld zilver gevatte nautilusschelp met tritons, sirenen en een voet in de vorm van een adelaarsklauw.

Op het terras ernaast hangen in een kleine, luxueuze duiventil verscheidene hardhouten nestkastjes. Meneer Wang is duivenmelker; hij bezit zes postduivenpaartjes, waaronder een vedette – Free Legs Diamond – waar hij honderdduizend euro voor heeft betaald en waarvoor hij bij de meeste wedstrijden bovenaan staat.

Wang-li Wong, een aanhanger van *lean management*, doet zijn best de productiviteit binnen zijn onderneming te optimaliseren. Vanuit dat oogpunt, en op voorstel van Arnaud Méneste, de Fransman die het bedrijf bezat waar zijn fabriek voor in de plaats is gekomen, doet hij het experiment met een ‘verteller’, die tijdens het werk moet voorlezen. Hij heeft de eerste leessessie tot het eind aan toe gevolgd, verbaasd dat hij zich door die onzin heeft laten meeslepen. De naam van de auteur, een feuilletonschrijver uit de vorige eeuw, weet hij al niet meer; in elk geval leken de arbeiders geboeid, terwijl ze toch niet van hun werk opkeken. De eerste cijfers waren duidelijk: door dit voorlezen werd de productie verhoogd in plaats van vertraagd. Zelfs het heen-en-weergeloopt naar de toiletten was afgenomen.

Die gedachte zorgt ervoor dat de directeur weer op zijn iPad kijkt. Vegend met zijn vinger over diverse icoontjes laat hij op het scherm de overzichtsbeelden van de videobewaking verschijnen, waarna hij inzoomt op de lopende banden, in afwachting van het moment dat de werkdag ten einde is. De plaatsen zijn verdeeld over lange, evenwijdige rijen, gescheiden door brandschone gangpaden. Gele banen op de grond geven aan waar de laad- en loswagentjes moeten rijden en herinneren aan de strikte grens die niet met een kruk of een kistje overschreden mag worden. Een honderdtal arbeiders zit op een kaarsrechte lijn, het hoofd gebogen onder het harde licht van de tl-buizen; amandelgroene jasjes, latex handschoenen, mutsjes en mondkapjes: als een stel chirurgen, gebogen over de goudkleurige ingewanden die hun ten deel zijn gevallen. Meneer Wang is alleen geïnteresseerd in de vrouwen. Er zijn er maar enkele van wie hij de naam nog weet, maar hij houdt ze allemaal uit elkaar door hun bijnamen: het sletje met het witte haar, de leperd, de papzak met de snor, spotlach, de sippe, de mafkees, de botergeile, Charlotte... De mooie, lieve Charlotte Dufrène. Hij blijft hangen bij haar ovale gezicht, bekijkt vorsend haar grote, groene ogen onder de zware wenkbrauwen. Melkwitte huid, lippen in de kleur van een zwellende vulva, een volle bos met warrig haar dat uit haar mutsje ontsnapt. Elk kwartier werpt ze een verliefde blik op de jongeman die rechts van haar zit. Fabrice Petitbout. Geen bijnaam nodig voor dat schatje met zijn melkboerenhondenhaar. Husky-ogen, een sikje van een zieke ginger. Hij heeft een piercing in zijn tong, een zwart

titaniumbolletje waardoor hij slist, de weinige keren dat hij iets zegt. Die twee hebben ervoor gezorgd dat ze naast elkaar aan de lopende band zitten; ze hebben elkaar vast wel een beetje bevingerd, maar ze hebben nooit seks gehad, daar durft meneer Wang zijn hand voor in het vuur te steken.

Sirene. Het werk stopt. De arbeiders reageren niet allemaal hetzelfde. Sommigen staan meteen op, alsof ze een veer in hun reet hebben, anderen, de meesten, blijven nog een paar tellen zitten, met hun ogen dicht en hun kin omlaag, alsof ze nadenken; sommigen rekken zich uit, met hun armen achter hun hoofd gevouwen.

Meneer Wang beroert zijn iPad en brengt de sanitaire voorzieningen voor de vrouwen in beeld. Die camera's heeft hij zelf opgehangen. Geavanceerd spul. Kleedruimtes, douches, wc's: niets ontgaat hem, er is zelfs een detector die elke keer als er een hokje op slot wordt gedraaid een venstertje op zijn scherm opent. Dezelfde installatie hangt bij de mannen, maar daar heeft hij maar één keer naar gekeken, toen Jaffar in een pauze het sletje met het witte haar te pakken nam.

Daar komen ze al kakelend de kleedruimte binnen. Wang heeft het geluid uitgezet, maar hij weet dat hij het dankzij de opnamen zal kunnen beluisteren. Hij heeft er sinds een half jaar tientallen uren van bewaard, op een harde schijf, in de kluis van zijn kantoor; meer dan genoeg voor zijn persoonlijke pleziertjes. Ze beginnen zich uit te kleden voor de rij smalle kasten langs de muren. Heel wat anders dan een striptease, aangezien hier geen enkele verleiding aan te pas komt. Het is een vermoeide uitpellerij van meisjes die te laat naar bed zijn gegaan. De directeur ziet alleen maar slipjes die langs dijbenen worden gerold, weelderige borsten, billen, schaamstreken, vochtige varianten van vel dat onder de tl-verlichting wordt bevrijd. Alles windt hem op, zelfs de vetrollen die de heupen misvormen of het inzoomen op de dikke achterwerken en knieën. Daar is Charlotte eindelijk. Hij vergroot het venster om haar beter te volgen. Alleen zij wiegelt op die manier als ze haar slipje uittrekt, als een forel buiten het net. Haar borsten zijn echt geprononceerd en vol; als je ziet hoe ze trillen zonder uit vorm te raken, blijven ze beslist stevig in je hand. Charlotte gaat een douchecabine in, tussen twee witbetegelde muurtjes. Ze maakt haar haren nat, met haar hoofd naar achteren, doet er shampoo in,

masseert. Vlokken schuim vallen op haar boezem, blijven hangen in haar donzige schaamhaar. Om uit te spoelen draait ze zich om en bukt ze, waardoor ze vrij zicht geeft op haar arbeidstersachterwerk. Ze draait zich nog een keer om, zeept met gebogen benen haar geslacht in.

Wang-li Wong heeft zijn penis uit zijn broek gehaald; na zich een paar tellen te hebben afgetrokken, loost hij zijn zaad op het scherm van zijn tablet.

Roerloos, bij de deur van het kantoor, in zijn dode hoek, heeft de hr-manager niets van het tafereel gemist. Een vreemde glimlach krult om haar lippen, niemand zou kunnen zeggen of hij van verstandhouding of van minachting is; Louise Le Galle stapt geruisloos achteruit en verdwijnt.

III

De veelzeggende zolen

‘Viezigheid van een duif,’ zei Holmes, die opgedroogde vogelpoep van zijn schouder probeerde te krabben.

‘Van een meeuw,’ verbeterde Canterel, terwijl Miss Sherrington zijn opiumdoos voor hem neerzette.

‘Een pijp van roggenvel en haaienwervels,’ zei Holmes opgetogen en met glimmende ogen. ‘En als ik me niet vergis een terracotta lamp uit Yixing? Je ontzegt jezelf niets, beste kerel!’

Canterel bleef zich concentreren op het balletje *tjandoe* dat hij, met behulp van een lange naald, boven een olielamp verhitte. ‘Waar is ze?’

‘Wat denk je? In Schotland natuurlijk, in Eilean Donan Castle. Daar wacht ze op ons.’

‘En de voeten?’

‘De lijkschouwer is een goede vriend van haar, we zullen alle tijd hebben ze te bestuderen.’

‘Wil dat zeggen dat jij ze nog niet gezien hebt?’

‘Inderdaad. Ik wilde jouw eerste indruk niet beïnvloeden.’

‘En als ik zo vrij mag zijn,’ zei Grimod, ‘over twee uur vertrekt er een trein naar Parijs.’

‘Ik weet wat beters,’ reageerde Canterel, terwijl hij de rook uitblies die hij al een paar tellen in zijn longen hield. ‘Kunt u autorijden?’

‘Ja,’ antwoordde Grimod.

‘Heel goed. Dan kunt u Miss Sherrington achter het stuur aflossen.’ Hij draaide zich om naar de huishoudster en trok vragend een wenkbrauw op.

‘Alles is klaar,’ zei ze, ‘de bagage ligt in de auto. We kunnen vertrekken wanneer u wilt.’

‘Ik heb veel geluk dat ik u heb, Miss Sherrington. U bent een uitzonderlijke vrouw.’

‘Dank u, meneer. Ik zal u er bij gelegenheid aan weten te herinneren.’

Wat Martial Canterel zijn ‘auto’ noemde, leek op alles behalve een automobiel. Het was een reiswagen van Cottin & Desgouttes, waarvan de motor was omgebouwd door Harold Bate, de geniale technicus uit Devonshire. Na aankoop ervan had Canterel hem van binnen opnieuw laten inrichten, zodat hij het comfort had gekregen van een klein haussmanniaans appartement. Men vond er een met damastzijde beklede salon, met een schoorsteen van rood natuursteen en een messing haardplaat, Venetiaanse spiegels, vijf massief kersenhouten medaillonstoelen, waarvan er een voor de chauffeur was en naar het stuur gedraaid stond, grote, driedelige ramen met dunne gordijnen van geborduurde tule, een praktische keuken, een volkomen geluidsdicht toilet en een badkamer met raampjes, een stenen Romeinse badkuip, een roodkoperen geiser en een personenweegschaal met spiegel; en behalve de twee slaapkamers met tweepersoonsopklapbed – overdag keurige bureaus om aan te werken – was er voor de chauffeur een eigen ruimte om dezelfde gemakken te genieten. Van buiten zag het voertuig eruit als een lijkwagen voor een kermisreus, terwijl het ook een indruk van luxe en kracht gaf. Luxe vanwege de Coromandel-lakpanelen – gesigineerd door Liang P’ei Lan en daterend uit 1693 – die de carrosserie sierden; wat de kracht betrof, die straalde af van de roestvrijstalen pijpen die uit de motorkap staken en aangesloten waren op een gasdrukmeter, bij de achterkant van de wagen, waarna ze uitliepen in een soort plat reservoir op het dak van het voertuig.

‘Verhip!’ riep Holmes uit. ‘Je bent me er eentje, Martial. En waar rijdt dit paleis op wielen op?’

Canterel wierp hem een blik toe waaruit zijn totale desinteresse voor de kwestie sprak.

‘Op methaan,’ antwoordde Miss Sherrington fluisterend in zijn oor. ‘Achterop zit een hulpstuk waarmee dat gas uit alle soorten mestgier gehaald kan worden; van kalveren, koeien, varkens of kippen, alles is goed. Het methaan wordt daarboven opgeslagen en daarna herverdeeld en omgezet door een speciale carburateur. We hebben een bereik van tweehonderd kilometer, en het bijvullen kost maar een half uur...’